

ČITATELJSKI KLUB

"Knjiga nije hrana, ali je poslastica." (T. Ujević)

Impresum

Izdavač: Kajkaviana – Društvo za prikupljanje, čuvanje i promicanje hrvatske kajkavske baštine, Golubovečka ulica 42, 49240 Donja Stubica, T/F 049 286 463, W <https://kajkaviana.hr/> /

Za izdavača: Ines Krušelj-Vidas / **Urednici:** Andrija Jurki, Višnja Hrčić, Antonija Krstić-Peć / **Lektura**

i korektura: Mario Šimudvarac / **Oblikovanje:** Studio za umjetnost i dizajn Nikola Sinković, Oroslavje / **Tisak:** Studio za dizajn i tisak Arkuš, Donja Stubica / **Naklada:** 50 primjeraka /

Godina: 2022.

NOSITELJ PROJEKTA

KAJKAVIANA

PARTNER

PARTNER

STUB-KLUB

MULTIMEDIJALNI CENTAR

PARTNER

Grad
Donja Stubica

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi

UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda i Ured za udruge Vlade RH

Više informacija o EU fondovima: www.strukturfundovi.hr

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Kajkaviane – Društva za prikupljanje, čuvanje i promicanje hrvatske kajkavske baštine

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

UVOD

Voditelj radionice **Andrija Jurki**

Čitateljski klub Kajkaviane djeluje u okviru projekta “Stub-kultura” pod pokroviteljstvom Europske unije od rujna 2020. Nastao je, kao mnogo dobrih stvari, iz ljubavi – ljubavi nekoliko Zagorki i Zogoraca prema čitanju i razgovoru o njemu. Ideja je o tome klubu nastala na branju u Sloveniji, točnije, u Noći branja (Noći čitanja). Tu je sadašnju predsjednicu Kajkaviane, Ines Krušelj-Vidas, zainteresiralo jedno svjedočenje o jednom drugom čitateljskom klubu.

Moj je zadatak voditelja bio prvo pokretati razgovor kada zapne i usmjeravati ga kada previše odluta. Književnost je pak zamršena kao i svijet, pa ne može imati pravog voditelja, koji bi znao što od nje točno trebamo dobiti, ili ako ga ima, to nisam ja. Ja se doživljam kao moderator, umjeritelj, “moderato cantabile”, onaj koji pazi da digresije ne budu neumjerene, pojedinačne replike preduge, a neslaganja preratoborna. Imao sam sreće da članice ovog kluba, o kojem bi sada bilo lakše pisati da smo mu dali ime, nisam trebao previše poticati da bi se izrazile. Iskazivale su uvijek zanimljive i često vrlo jedinstvene uvide u djela koja smo čitali. Sastanci nisu imali čvrsto određenu strukturu – kao što je svaki čitateljski klub različit, različita je i svaka knjiga, pa smo najčešće puštali da nas u interpretaciji vodi samo djelo i zajednička struja svijesti. Započeo je pod maskama, lako se preselio na računalne ekrane, u sastancima uživo nakratko skinuo maske pa ih s potrebom vratio, ali uvijek je bio pouzdana doza kvalitetne ljudske interakcije u vremenima kad je to bila još veća rijetkost nego obično. Nadopunjavalo me čitanje svake knjige o kojoj smo razgovarali, čak i ako me sama knjiga nije toliko oduševila. Liječilo me od naivnosti i neznanja. Mijenjalo mi mišljenja i omogućilo da iskušam neke svoje i tuđe ideje pred dobromjernom skupinom ljudi. Nadam se da su se članice Kajkavianina Čitateljskog kluba međusobno obogatile, barem upola onoliko koliko su obogatile mene. Očitim se čini da su čitateljski klubovi dobri: dobar oblik druženja, dobar oblik zabave, dobar oblik učenja. Naravno da mi nitko ne mora vjerovati na riječ, ali možete to isprobati sami – pridružite se čitateljskom klubu koji vas zanima kada dođe poziv na to.

“LIJEPA PRIČA” E. BUDIŠA / 15. RUJNA 2020.

Prvi susret članova Čitateljskog kluba održan je u utorak 15. rujna 2020. godine. Moderator je Andrija Jurki, magistar edukacije hrvatskog jezika i književnosti i komparativne književnosti, a oko njega okupljeno desetak članica. Zbog epidemioloških mjera svi imamo maske na licu i na propisanoj smo udaljenosti. Nakon što smo se predstavile, dobile smo za pročitati priču “Lijepa priča” Ede Budiše i nakon toga iznosile svoje dojmove.

“SPECIJALNA POTREBA” L. VUKIĆ / 13. LISTOPADA 2020.

Drugi susret članova Čitateljskog kluba održan je 13. listopada 2020. Pridružilo nam se još nekoliko članica i sad nas je dvanaest (kao dvanaest apostola), plus moderator. Roman “Specijalna potreba” pisan je u prvom licu jednine, iz perspektive desetogodišnjeg dječaka s posebnim potrebama. Svima se dopao sadržaj, ali svakog se dojmio neki drugi detalj. Prokomentirali smo likove i njihove međusobne odnose. Sve nas je dirnuo sadržaj romana, a kraj rastužio.

“PEDESET CIGARETA ZA ELENU” M. VUJČIĆ / 11. STUDENOGA 2020.

Tema ovog našeg susreta je omnibus roman “Pedeset cigareta za Elenu” autorice Marine Vujčić. Prije same analize književnog djela voditelj nas je pitao kako smo dobili ime i jesmo li zadovoljni njime. Naime, Oliver, pokretač priče nije baš zadovoljan svojim imenom. Inače, predmetni roman zanimljivo je strukturiran, sastoji se od četiri samostalne priče. Roman je čitak, s dobrim rečenicama, koje potiču

na razmišljanje. Jedna od takvih je: "Smrt. Taj jezivi deficit samoglasnika." Svi prisutni su se složili da je riječ o jako dobrom tekstu.

"VEČERNJI AKT" P. PAVLIČIĆ / 8. PROSINCA 2020.

Kako se epidemiološka situacija pogoršala, tako se Čitateljski klub preselio u virtualni svijet. Pavličić dobro piše, znački vodi radnju, u tome smo se svi složili, ali meni su neprihvatljivi elementi fantastike,

kako u tom romanu, tako i u drugim njegovim djelima. Stoga su me se više dojmili Pavličićevi autobiografski zapisi, kao što su "Šapudl" i "Kruh i mast". Proanalizirali smo roman sa svih aspekata, kao i pitanje svih pitanja je li falsifikat umjetnost ili nije?

Predsjednica Kajkaviane upoznala nas je s 10 prava čitatelja, koja francuski prozaik i profesor književnosti Daniel Pennac, navodi u knjizi "Od korica do korica".

"ČOVJEK ZVAN OVE" F. BACKMAN / 12. SIJEČNJA 2021.

Ovog puta odmaknuli smo se od domaćih autora i raspravljali o humorističnom romanu "Čovjek zvan Ove" švedskog autora Fredrika Backmana. Premda bi se roman mogao okarakterizirati kao lagano štivo, prigodno za godišnji odmor, uglavnom nam se Ove dopao. Sa svim svojim principima od kojih ne odstupa, i sa svojom čangrizavošću. Osim toga, u ovo grozno vrijeme, prepuno katastrofa svake vrste (pandemija, potresi), lagano štivo, duhovito sročeno, dobro dođe kao odmak od svakodnevice.

**“DJEVOJKA OD PAPIRA”
G. MUSSO / 9. VELJAČE
2021.**

Premda je roman lagan za čitanje, većini članica nije se dopao. Samo se troje prisutnih izjasnilo da roman nije tako loš. Po mišljenju ostalih članica knjiga je pisana da bi se dopala široj čitateljskoj publici, puna klišeja i svega već viđenog. Jedino oko čega smo se svi složili je to da je zanimljivo što svakom poglavlju romana prethodi citat nekog pisca ili druge poznate osobe. Međutim, sam sadržaj teksta nema neke vidljive spone s navedenim citatom.

**“U POTRAZI ZA
IVANOM” S. LOVRENČIĆ
/ 9. OŽUJKA 2021.**

Riječ je o zanimljivo pisanoj biografiji Ivane Brlić-Mažuranić. Bez ikakve zadržke, svima se dopala. Citati iz dnevnika i pisama Ivane Brlić-Mažuranić doprinijeli su autentičnosti biografije. Zanimljivo ukomponirano s onim što sama autorica doživljava pišući knjigu, kao i njezini razgovori sa sinom Vidom, koji ima bizarne, tinejdžerske komentare na samu biografiju. Čitanje biografije ponukalo je neke članice, pa i mene, na ponovno čitanje “Priča iz davnine”.

**“POŠTOVANIM
KUKCIMA I DRUGIM
JEZIVIM PRIČAMA” M.
KOLANOVIĆ / 13. TRAVNJA
2021.**

To je zbirka koja se sastoji od dvanaest samostalnih priča. Članice kluba istaknule su kako je autoricca dobro ocrkala našu svakodnevnicu. Vladavinu teleoperatera bez ikakvih skrupula, velikih trgovačkih centara, gubitak lokalnog identiteta u svrhu masovnog turizma...

**“MALA PARIŠKA
KNJIŽARA” N. GEORGE /
11. SVIBNJA 2021.**

Radnja romana počinje u Parizu. Knjižar Jean Perdu vjeruje u moć čitanja i točno zna koja knjiga liječi određenu bolest duše. Upravo tome služi njegova knjižara Pharmacie litteraire, smještena na riječnom brodu usidrenom na Seini, gdje prodaje romane kao lijek. Međutim, kad je brod odvezan sa sidrišta i zaplovio na jug, priča se razvodnila. Svi glavni akteri su na kraju pronašli svoje srodne duše i zajedno provodili mnoge sretne trenutke.

“NARCIS I ZLATOUSTI” H. HESSE / 8. LIPNJA 2021.

Nakon pola godine konačno smo izašli iz zoom sobe i jubilarni deseti susret Čitateljskog kluba održali uživo. Kako bismo dostojno obilježili taj jubilej, a i to što smo napokon zajedno, naš moderator nas je počastio čokoladnom tortom, i to ni manje ni više nego s tri vrste čokolade, koju je sam napravio. Svaka čast. Potom je uslijedila rasprava o romanu “Narcis i Zlatousti” Hermana Hessea, dobitnika Nobelove nagrade za književnost 1946. godine. Na sve prisutne knjiga je ostavila snažan dojam, kako sadržajem tako i načinom pisanja. Kao da je taj roman, nepravедno, zapostavljen u odnosu na Hesseova ostala djela.

“TISUĆU ŽARKIH SUNACA” K. HOSSEINI / 13. SRPNJA 2021.

Iako se radi o prilično mučnom sadržaju, položaju žena u muslimanskom društvu, konkretno u Afganistanu, s obzirom na odličnu naraciju, roman se lako čita. Prateći život dviju žena istog muža, autor čitatelju predočuje malo poznate činjenice o afganskoj kulturi, etničkim i jezičnim razlikama, ratnim stradanjima te talibansko – mudžahedinskom sukobu. Ipak, u anali-

zi romana većinom smo se zadržali na muško-ženskim odnosima, odnosno potpunoj potlačenosti žene muškarcu; ocu, bratu, mužu. I dok smo mi raspravljali o romanu, Taliban su, ponovno, zauzimali grad po grad i napredovali prema Kabulu.

**“I NA POČETKU I NA
KRAJU BIJAŠE KAVA” J.
MATANOVIĆ / 24. KOLOVO-
ZA 2021.**

To je zbirka priča, ima ih sedamnaest, odnosno kolokvij o kavi, kako je naznačeno na prvoj stranici. Na početku svake priče čitatelja dočeka drugačija slika šalice za kavu. Ljubitelji kave lako su se našli u tim pričama. Autorica se prisjeća djetinjstva i bakinog, svakodnevnog, kuhanja kave, ima priča iz zrele dobi, ali se nazire i žal za prošlošću. Kava je svojevrsna metafo-

ra, a puno važnije je sve ono što se događa oko kave, sam ritual. Sve se više kava pije s nogu i sve je manje vremena da se kava podijeli s drugim ljudima i za priče uz kavu.

**“KRATKA POVIJEST
TRAKTORA NA
UKRAJINSKOM” M.
LEWYCKE / 14. RUJNA 2021.**

Nekima se roman dopao kao aktualan i životan, a drugima ne, i to u tolikoj mjeri da ga nisu niti pročitali. Nekako pola – pola, za i protiv. To sigurno nije vrhunska literatura, neki su je nazvali knjigom za masovnu kulturu. Roman je čitak i prezentira zanimljivu priču, koja se događa, gotovo svakodnevno, o težnji useljenika iz istočne Europe da se domognu obećane zemlje na Zapadu, pri čemu se ne biraju sredstva. A kakve veze sa svime time imaju traktori? Pa u vrijeme življenja u Ukrajini, glavni lik je radio u tvornici traktora, a u mirovini je odlučio napisati povijest traktora i to na svom materinjem jeziku, ukrajinskom.

“MLADENKA KOSTONOGA” Ž. PERIŠ / 12. LISTOPADA 2021.

Radnja romana proteže se gotovo cijelim devetnaestim stoljećem od granice Hercegovine, preko dalmatinskog zaleđa, Zadra, otoka Silbe, Bola na Braču, Pazina pa sve do carskog Beča. Premda se neke od glava doimaju kao zasebne priče, sve ih povezuje vještica Gila (čak i onda kad se njezino ime nigdje izrijeком ne spominje). Gila se probija kroz život potpuno sama, oslanjajući se isključivo na svoje sposobnosti, koristeći se pritom dobrim poznavanjem ljudske psihe, prateći govor tijela i pažljivo slušajući ono što joj ljudi kažu. Roman se ne može samo pasivno konzumirati, već čitatelja tjera da aktivno sudjeluje.

“BRDO” I. PRTENJAČA / 9. STUDENOGA 2021.

Od prisutnih članica kluba, četiri su se izjasnile da im je roman dobar, a ostalima se nije svidio lik neshvaćenog i neprilagođenog intelektualca, koji bježi iz velegrada i u otočkoj osami traži smisao života. Glavni junak, kojemu čak ne znamo ni ime, jer je roman pisan u ich formi, tri mjeseca obilazi to brdo, paze-

ći da negdje ne izbije požar, a prati ga jedan stari magarac i pas. Roman završava rečenicom: “A onda me netko glasno zazvao po imenu.” Hm...možemo li uistinu pobjeći od sebe?!

“PUTUJUĆE KAZALIŠTE” **Z. FERIĆ / 16. PROSINCA** **2021.**

Riječ je o opsežnom romanu, obiteljskoj sagi, koja se proteže tijekom gotovo stotinjak godina, s mnoštvom likova. Od djeda, s majčine strane, ruskog Židova koji je pobjegao pred Oktobarskom revolucijom do pradjeda pravoslavca, vlasnika putujućeg kazališta, s očeve strane. Zbog nacionalnog i vjerskog podrijetla dio obitelji stradao je tijekom II. Svjetskog rata, a dio i

u Domovinskom ratu. Priča se odigrava u turbulentnom vremenu, ali djeluje uvjerljivo, posebno s jakim ženskim likovima.

“100% PAMUK” I. SIMIĆ **BODROŽIĆ / 11. SIJEČNJA** **2022.**

Knjiga se sastoji od 15 priča, koje povezuje ženska tematika, a po svemu sudeći barem dio, crpljen je iz autoričine biografije. Može se okarakterizirati i kao feministička proza, jer su muški likovi rijetki, a kad se spominju onda je to u negativnom kontekstu. Sve te ženske teme iskorištene su puno puta (muško-ženski odnosi u braku, trudnoća, pobačaj, roditelji i djeca, odnosi sa susjedima) i bez obzira na autoričinu iskrenost, nisu nešto novo što bi čitatelja ostavilo bez daha.

**“ZAPISI IZ STRANICE
GORNJE” LJ. ĐORĐEVIĆ,
E. POPOVIĆ / 8. VELJAČE
2022.**

Prvo je postavljeno pitanje u koji žanr bi se mogla uvrstiti ova knjiga? Raspravljajući o tome, najbolju definiciju dala je članica koja je napisano imenovala kao kombinaciju dnevnika i eseja, s napomenom da to ipak nije književni tekst. Autorski par se iz Zagreba preselio na nekakvo zapušteno imanje, na brežuljcima Ribničke doline, kraju između Kupe i Dobre, sa starom drvenom kućom i odlučio tamo živjeti u skladu s prirodom. Sadržaj knjige čine opisi imanja i radova na njemu.

**“CARSKE KOČIJE” I.
ARALICA / 8. OŽUJKA 2022.**

Knjiga sadrži ukupno dvanaest pripovijedaka i većina njih smještena je u povijesni okvir: Rimsko carstvo, Osmansko carstvo, Drugi svjetski rat i najbliža povijest, Domovinski rat (pripovijetka “Ne dijeli nedjeljivo” pisana u obliku pisama, datiranih u 1994. i 1995. godinu). U pripovijetkama se Aralica bavi malim čovjekom u povijesti te kako odluke vlasti utječu na nedužnog pojedinca. Sadržaj je sumoran, mračan, prepun ubijanja (pojedinačnog i kolektivnog), krvoprolića svake vrste, odvođenje raje u tursko sužanjstvo, najezda miševa, opisi nemaštine i gladi u teškim, ratnim vremenima.

**“ZADNJA RUKA” R.
BARETIĆ / 12. TRAVNJA
2022.**

Radi se o prilično iscrpljenoj temi, moglo bi se reći i obrascu obrasca. Neshvaćeni lik, razveden, bez stalnih prihoda, s masom problema, koji je ujedno i pisac bez inspiracije i kojemu se više uopće ne piše. A onda ga počinju opsjedati likovi iz njegovih literarnih djela, tražeći da nastavi pisati kako bi ih pomaknuo iz stanja u kojem ih je ostavio na kraju priča. Izgleda kao da je autor namjerno potencirao vulgarnost, premda je svrha toga nedokučiva.

